

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lannoitevalmistelain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lannoitevalmistelain muuttamisesta (HE 3/2020 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Timo Rämänen, maa- ja metsätalousministeriö
- neuvotteleva virkamies Kirsi Törmäkangas, sosiaali- ja terveysministeriö
- johtava tutkija Tapio Salo, Luonnonvarakeskus
- lakimies Salla Niemi-Konkari, Ruokavirasto
- kasvinviljelyasiamies Mika Virtanen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Suomen ympäristökeskus

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lannoitevalmistelakia. EU:ssa on annettu uusi lannoitevalmisteita koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus. Asetuksessa velvoitetaan EU:n jäsenvaltioita säätämään kansallisesti lannoitevalmisteiden vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ja nimeämisestä ilmoitetuiksi laitoksiksi. Lannoitevalmistelakiin ehdotetaan lisättäväksi asetuksessa edellytetyt täydentävät säädökset. Esityksen mukaan Ruokavirasto toimisi vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ja ilmoittamisesta vastaavana viranomaisena. Esityksessä ehdotetaan myös, että automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tehty päätös voitaisiin allekirjoittaa koneellisesti.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 16.4.2020 samanaikaisesti kuin asetuksen vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitoksia koskevia säädöksiä ryhdytään soveltamaan.

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2020 vp

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Valiokunta toteaa, että uuteen EU:n lannoitevalmisteasetukseen liittyvä kansallinen lannoitevalmistelain uudistaminen on tarkoitus aloittaa tänä vuonna, jolloin lannoitevalmistelakiin on tarkoitus tehdä EU:n lannoitevalmistelainsäädännön edellyttämät muutokset sekä huomioida myös kansallisella lannoitevalmistesektorilla tapahtuneet muutokset kuten kiertotalouden aiheuttamat muutokset raaka-aineissa. Muun muassa ravinteiden kierrätys lannoitevalmisteiksi johtaa elopepäisten raaka-aineiden osalta eräisiin sääntelyn rajapintakysymyksiin. Valiokunta katsoo, että näihin kysymyksiin tulee palata lannoitevalmistelain uudistamisen yhteydessä.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä jäljempänä ehdotettavin muutoksin.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

3 a luku. Vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitokset

15 b §. Ilmoitetun vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksymistä koskeva hakemus. Valiokunta ehdottaa, että pykälän 3 momentin sääntelyä ilmoitettuihin laitoksiin sovellettavista hallinnon yleislaeista tarkistetaan vastaamaan lainsäädännössä yleisesti käytettyä viitustekniikkaa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Maa- ja metsätalousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 3/2020 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

lannoitevalmistelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lannoitevalmistelain (539/2006) 2 §:n 2 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 3 a luku ja 28 a § seuraavasti:

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2020 vp

2 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään lisäksi lannoitteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2003/2003, jäljempänä *lannoiteasetus*, valvonnasta ja muusta sen edellyttämästä täytäntöönpanosta. Lisäksi tässä laissa säädetään EU-lannoitevalmisteiden asettamista saataville markkinoilla koskevien säädösten vahvistamisesta ja asetusten (EY) N:o 1069/2009 ja (EY) N:o 1107/2009 muuttamisesta sekä asetuksen 1107/2009 muuttamisesta sekä asetuksen N:o 2003/2003 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen neuvoston asetuksen (EU) 2019/1009, jäljempänä *EU:n lannoitevalmisteasetus*, soveltamisalaan kuuluvien lannoitevalmisteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ja nimeämisestä ilmoitetuiksi laitoksiksi sekä muusta siihen liittyvästä täytäntöönpanosta.

3 a luku

Vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitokset

15 a §

Ilmoittamisesta vastaava viranomainen

EU:n lannoitevalmisteasetuksen 21 artiklassa tarkoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ilmoittamisesta sekä hyväksymisestä ja nimeämisestä vastaava viranomainen on Ruokavirasto.

15 b §

Ilmoitetun vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksymistä koskeva hakemus

Suomeen sijoittautuneen vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitoksen on haettava ilmoitetuksi laitokseksi hyväksymistä ja nimeämistä Ruokavirastolta. Vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitoksia koskevista vaatimuksista säädetään EU-lannoitevalmisteasetuksen 24 artiklassa.

Hakemukseen on liitettävä tiedot ja todistukset vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitokselta edellytettävien arviointimenettelyjä koskevien vaatimusten täyttymisestä niiden EU-lannoitevalmistetyyppien tai tuoteluokkien osalta, joiden osalta laitos katsoo olevansa pätevä. Lisäksi hakemukseen on liitettävä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikön FINAS-akkreditointipalvelun antama akkreditointitodistus, siitä että vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitos täyttää EU:n lannoitevalmisteasetuksen vaatimukset.

Ilmoitetun vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitoksen tai sen käyttämän tytäryhtiön tai alihankkijan on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava hallintolakia (434/2003), lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999), lakia sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003), kielilakia (423/2003), julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annettua lakia (906/2019) ja digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annettua lakia (306/

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2020 vp

2019). Ilmoitetun vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitoksen tai sen käyttämän tytäryhtiön tai alihankkijan henkilöstöön sovelletaan lisäksi rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

15 c §

Ilmoitetuksi laitokseksi hyväksyminen ja hyväksymisen rajaaminen tai peruuttaminen

Ruokavirasto hyväksyy ja nimeää vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitoksen ilmoitetuksi laitokseksi, jos vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitos täyttää EU:n lannoitevalmisteasetuksessa asetetut vaatimukset eikä EU:n lannoitevalmisteasetuksen 28 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja vastalauseita ei ole esitetty.

Hyväksymispäätöksessä määritellään ilmoitetun vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitoksen pätevyysalue, vahvistetaan laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt sekä asetetaan tarvittaessa sellaisia laitoksen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen.

Hyväksymisen rajaamisesta ja peruuttamisesta säädetään EU:n lannoitevalmisteasetuksen 30 artiklassa.

15 d §

Tiedonsaantioikeus

Ruokavirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä valvonnan suorittamiseksi EU:n lannoitevalmisteasetuksen 34 artiklassa tarkoitettut välttämättömät tiedot sellaiselta ilmoitetulta vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitokselta, jota EU:n lannoitevalmisteasetuksessa säädetty velvoitteet koskevat.

15 e §

Muutoksenhaku ilmoitetun laitoksen päätöksestä

Edellä 15 c §:n mukaisesti ilmoitetuksi laitokseksi hyväksytyyn vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitoksen antamaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

28 a §

Koneellinen allekirjoitus

Automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tehty tämän lain mukainen päätös sekä asiaan liittyvät asiakirjat voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2020 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 25.3.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anne Kalmari kesk
varapuheenjohtaja Ritva Elomaa ps
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Mikko Lundén ps
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Anders Norrback r
jäsen Raimo Piirainen sd
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Piritta Rantanen sd
jäsen Mikko Savola kesk
jäsen Jenna Simula ps
varajäsen Marko Asell sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius